

تربیت عرفانی از دیدگاه حکیم سنایی

مؤلف:

زهره سلیمانیان

سرشناسه	سليمانيان، زهره ۱۳۸۸ -
عنوان و نام پدیدآور	تربيت عرفاني از ديدگاه حكيম سنايی / مولف: زهره سليمانيان.
مشخصات نشر	نیشابور: مشق نيکو، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهري	۱۱۸ص.
شماره	۴۰۰۰۰ : ۵-۵: ۹۹۰۳۱-۵-۵: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۰۳۱-۵-۵
وضعيت فهرست ريهی	فيا
پانداخت	واژه نامه .
پانداخت	کتابنامه:ص. ۱۱۱: همدين به صورت زيرجس.
موضوع	سنایی، مجدومين آدم، ۶۷۷ - ۶۵۲ق. - ديدگاه دهاره عرفان
موضوع	سنایی، مجدومين آدم، ۶۷۷ - ۶۵۲ق. . حقيقه الحقيقه و شريعه الطريقه -- نقد و تفسير
موضوع	شعر فارسي -- قرن ۷ق. - تاريخ و نقد
موضوع	شعر عرفاني فارسي - قرن ۷ق. - تاريخ و نقد
شناسه اخرونه	سنایی، مجدومين آدم، ۶۷۷ - ۶۵۲ق. . حقيقه الحقيقه و شريعه الطريقه . شرح
رده بندي کنگره	۱۳۹۲ : ۴۸۵/۲۲ PIR۴۹۲۲
رده بندي دهی	۸۵۱/۲۲
شماره کتابخانه ملی	۲۵۰۷۸۸۵

کلیه حقوق محفوظ است

نام کتاب	تربيت عرفاني از ديدگاه حكي� سنايی
مؤلف	زهره سليمانيان
ناشر	مشق نيکو
ويراستار	عادلہ سليماني
صفحه آرائی	مریم دولت آبادی و تاب درياه
طراح جلد	آزاده عطارزاده
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ	اول
چاپ	دقت
قيمت	۴۰۰۰ تومان
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۴۰۳۱-۵-۸

مرکز پخش مشق نيکو: ۰۹۱۵۶۰۰۰۹۱۴ - ۰۹۱۵۳۵۱۳۲۱۴

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار
	فصل اول - کلیات
۱۰	مبانی
۱۰	چیستی تربیت
۱۸	پیمایش حقیقت
۱۹	برگی از شاخسار عرفان
۲۱	ترجمه نغمه جاودانه هستی
	فصل دوم - مبانی عرفان نظری در تربیت سلوکی
	بخش اول: مبانی هستی شناسانه در حدیقه الحقیقه
۲۹	یگانه انگاری
۳۴	نماد اینه و تصویر
۳۸	نماد نور و سایه
۴۱	نماد رؤیا و تمثیل
۴۴	تجلی
۴۸	عوالم هستی
۵۱	دنیا و آخرت
	بخش دوم: مبانی انسان شناسانه در حدیقه الحقیقه
۵۸	آفرینش انسان
۶۵	فطرت انسان
۶۸	ویژگیهای سالک از نظر سنایی
۷۲	عشق
۷۴	کمال انسان

۷۵	اختیار انسان
۷۷	ولایت، نبوت، رسالت
	بخش سوم: مبانی خدا شناسانه در حدیقه الحقیقه
۸۴	امتناع درک کنه ذات
۸۶	مراتب عالمان و در خداشناسی
۸۸	توحیدی بودن خداشناسی سنایی
۹۴	تشبیه و تنزیه
۹۷	راههای معرفت رب
۱۰۴	اسماء و صفات الهی
۱۱۱	کتابنامه

پیشگفتار

ای درون پرور برون آرای وی خرد بخش بی خرد بخشای
خالق و رازق زمین و زمان حافظ و ناصر مکین و مکان
همه از صنع تو مکان و مکین همه در امر تو زمان و زمین^۱

حمد و سپاس خداوند را سزد که بشر را آفرید و او را با دو چراغ وحی و عقل هدایت نمود و به او اجازه داد تا با تدبیر در وحی به کنکاش و جستجو پرداخته، تا بتواند عوامل کمال را طی نماید.

از جنبه های مهم کتاب حدیقه، جنبه تربیتی آن است. سنایی در این گنجینه معرفت به مبانی نظری و عملی در سه بخش هستی شناسانه، انسان شناسانه، خداشناسانه نظر داشته است و مبانی هستی شناسانه و انسان شناسانه را وسیله ای برای معرفت خداوند می داند و تاکید ایشان بر عرفان نظری بیشتر از عرفان عملی است سنایی با طرح این مبانی در جستجوی شیوه ای تربیتی است که انسان را به سوی کمال مطلق و سعادت حقیقی سوق دهد.

مبانی همان شالوده ها و پیش فرضهای هر علم و هر کاری است و در عرفان، به آنچه که سالک باید در سلوک آگاهی یابد و تحت راهنمایی پیرو مرشدی داناو راه شناس به آن ها اعتقاد پیدا نماید و مسیر سلوک را بر اساس آنها طی نماید و به سعادت واقعی که هدف تربیت سلوکی است دست یابد گفته می شود. مرتبی و پرورنده حقیقی را خداوند می داند که انبیا و اولیا برنامه ارشاد و تنبیه خود را از رب حقیقی دریافت می دارند و به مردم ابلاغ می نمایند.

کتاب حاضر در دو فصل اساسی تدوین و تنظیم شده است که فصل اول، کلیات و واژه شناسی می باشد، که واژه های مبانی، تربیت (تربیت در قرآن و سنت، تربیت سلوکی، تربیت در دوران معاصر)، سلوک و حدیقه و سنایی به صورت لغوی و اصطلاحی بررسی نموده است.

در فصل دوم مبانی عرفان نظری در حدیقه را مطرح نموده و در سه بخش هستی شناسانه، انسان شناسانه، خداشناسانه مطرح شده است و اولویت بندی بخش ها به خاطر آن است که با تفکر و تأمل در هستی و آفرینش انسان می توان به معرفت حق نایل شد، در این فصل به مباحثی چون؛ عوالم هستی، وحدت وجود، تجلی، آفرینش و جایگاه انسان در حدیقه، عشق، اختیار، فطرت انسان، ولایت، نبوت، رسالت، امتناع درک ذات حق، تشبیه و تنزیه، اسماء الهی و ... پرداخته شده است.

۱. سنایی، مجدودین آدم، حدیقه الحقیقه و شریعه الطریقه، با مقدمه: روشن، محمد، تهران، موسسه انتشارات نگاه، ۱۳۸۷.

البته نویسنده متذکر می شود که در متن تحقیق کلماتی چون حکیم و عارف اشاره به سنایی غزنوی دارد و همچنین اصطلاحاتی مانند؛ گنجینه معرفت، چشمه حقیقت دالّ بر حقیقه الحقیقه می باشد و در ارجاعات نیز آثار سنایی بدون نام مولف (سنایی غزنوی) بیان شده است. در نهایت از زحمات بی دریغ و راهنمایی های بی شائبه اساتید ارجمند، خانواده عزیزم و همچنین تمامی دوستان و همکارانی که در این مسیر با کلام عارفانه شان مرا یاری نمودند تقدیر و تشکر می نمایم.

امیدوارم این نوشته موجز، روزنه ای باشد برای نیل به آفتاب حقیقت که هدف متعالی خلقت است.

من الله التوفیق